1942 FEB. 10.

Catalog. VI.

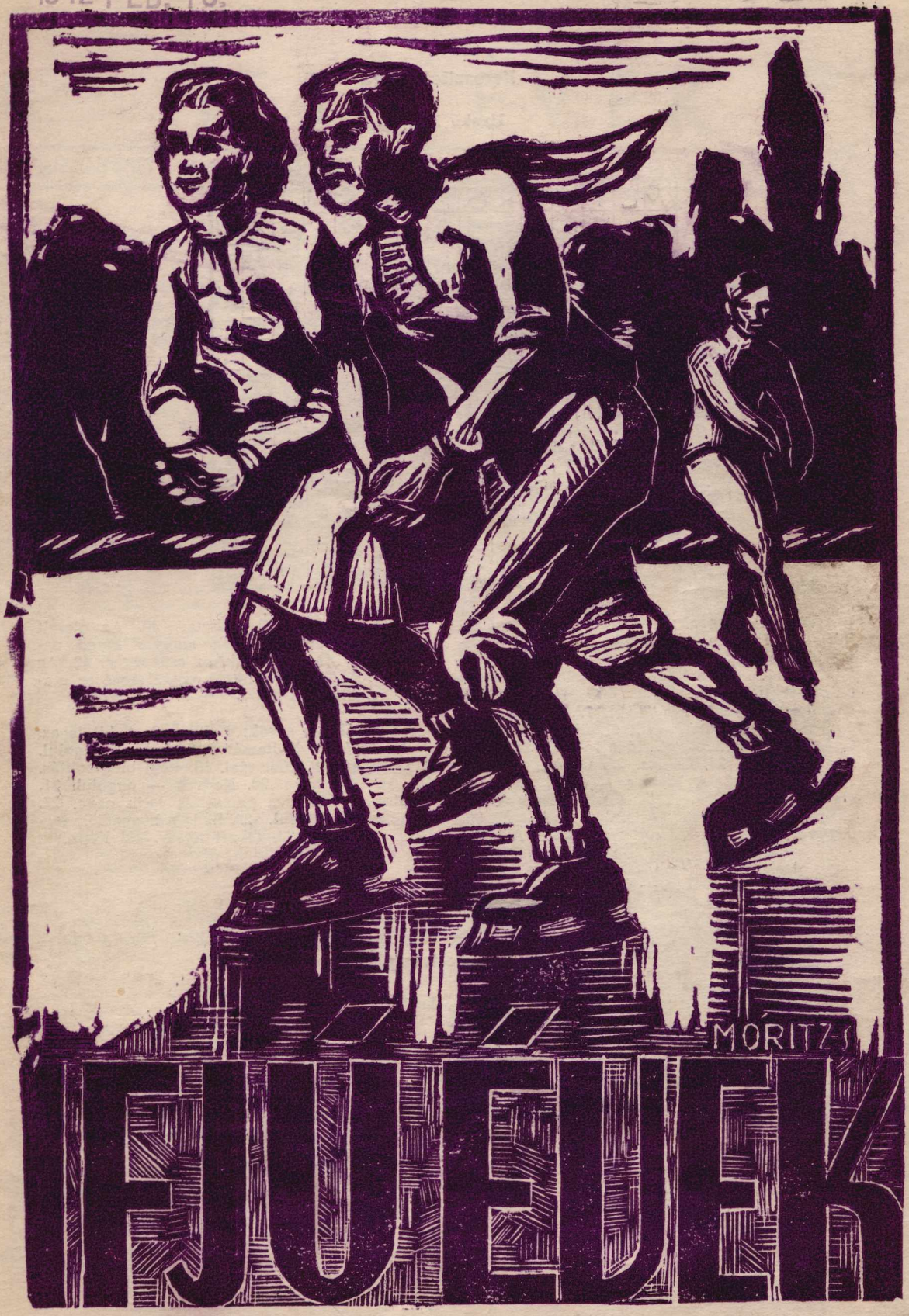

Keresztrejtvény.

Hankó Mátyás.

(10 pont)

Vízszintes sorok: 1. Híres angol regényíró. 7. Minden regényíró egyik legfontosabb eleme. 8. Nyugszik. 10. Azonos betűk. 11. Azonos betűk. 12. Ahol az öntöttvastárgyakat készítik. 14. „Engem" — angolul. 15. Kosár névelővel. 17. Dénes Nándor. 18. A lelki élet egyik alaptüneménye. 19. Gyümölcs. 20. Seb. 22. Menj! — latinul. 23. Azonos betűk. 24. Csinos. 25. Gépkocsivezető. 26. Éghajlat. 28. A ló is az (a=u). 30. Egyik királyunk neve. 31. A ceruza. 32. Ritmus. 33. „Mint" — németűl 35. Állam U. S. A.-ban. 36. Fegyver. 37. Télen bizony gyakori. 38. A halál után következik. 39. Puszta. 40. Az elmult világháborúban az egyik magyar ezred parancsnoka. 41. Bombázáshoz szükséges. 42. Az elmult időkben ezek tették veszélyessé az utazást az Alföldön át.

Függőleges sorok: 1. Rom. 2. A hit is az. 3. Kötőszó. 4. Költemény. 5. Fül — angolul. 6. Leánynév. 9. Déli szél. 13. Régi megszólítás. 16. AO. 17. Nóta. 20. Kedves — angolul. 21. Jupiter és Minerva pajzsának latin neve. 27. Ügyetlen — latinul. 29. Ez is a hegedűhöz tartozik. 32. Kies. 34. Ókori nyelv. 42. Képző.

Tűzesen szól a riadó hangos kürtje: rajta!

Számrejtvény.

Kókai Aladár.

(5 pont)

1—34 egy magyar induló első sora.
(Melyik indulóban van?)

24, 22, 11, 6, 13, 34 = ragályos betegség KOLERA
1, 2, 26, 14 = szenvedi TÜRI
30, 19, 28, 33, 15 = katonai vezényszó RAJTA
5, 9, 17, 23, 3 = mártás SZÓSZ
32, 4, 16, 7, 12 = egy; szlovákul JEDNA
18, 31, 20, 21 = a zenében szerepel HANG
25, 8, 27 = edény ÜST
29, 10 = tőle; latinul EO

1942 FEB. 10.

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1942. FEBRUÁR. XX. ÉVFOLYAM 6. SZÁM.

Lehetetlen?...

Te azt mondod, hogy lehetetlen,
és leereszted a kezed,
csüggedt-fásultan belenyugszol,
— ha nem lehet, hát nem lehet!

Te azt mondod, hogy lehetetlen,
s befagy az ajkad, a szíved,
már alig mersz s kihal belőled
minden nagy, hősi lendület.

S miattad dúlhat itt a gazság,
fertőzhet a bűn, kapzsiság,
hagyod: hadd rohanjon vesztébe
dühödt őrültként a világ...

Hát mit tehetnél? Nincs hatalmad,
se szó, se vér, se könny, se jaj,
se ész, se fegyver nem segít már,
se ezer nábob, se arany...

— Legyen, mi lesz!... Ha ég az erdő,
ki oltja el? S mit ér a gát,
ha a tenger kilép medréből,
s őrültként dobálja magát?...

Lehetetlen, hát lehetetlen!
Méreggel, átokkal teli
a világ... Szenny, láz, kelevény már,
lehetetlen megmenteni!

Így szólsz, mert hitvány, nyavalyás vagy,
s tapló van melleden belül,
és nem tudod, hogy a hivőnek
a lehetetlen sikerül!

Szavára forrás kél a pusztán,
a néma szól, a béna megy,
manna hull, hegyre hág a tenger,
vagy a tengerbe lép a hegy!

Szeretet lesz a gyűlöletből,
s a büszke megalázkodik,
a kapzsi ingét odaadja,
s a káromló imádkozik.

Vízen járhatsz, tűzön mehetsz át,
ha hiszel!... S mindez nem mese,
példák beszélnek, s nézd, körülvesz
a „bizonyságok fellege"!

Higgy és mindent lehet! Ne ejtsd el
csüggedt-fáradtan fejedet,
lehet béke, lehet bocsánat,
új élet, jóság, szeretet!

Erő, fegyver, ész, pénz, ravaszság,
könyörgés, semmi sem segít,
de megmentheti a világot
a legnagyobb erő: a hit!

Bódás János.

Mint a kisgyermekek...

Múltkoriban hallottam ezt a kiselemista történetet. Egy osztályban két gyermek versengett az elsőségért. Mariska, a kis napszámosleány és Bandi, a jegyző fia. Mariskának olyan volt az emlékezete, mint a legsűrűb lisztszita, a legkisebb szó se hullott ki belőle, ami egyszer beleesett. S hozzá minden figyelme ott volt a tanuláson. Bandit inkább a becsvágy és hiúság hajtotta. Mindenben első a gyerekek között, miért éppen a tanulásban maradjon valaki mögött. Egyébként neki már nem volt olyan sűrű „szitája" s figyelme is gyakran elkalandozott az órákról a délutáni focizás és egyéb földi jók felé. A tanító bácsinak az volt a szokása, hogy minden feleletet egy másik gyermekkel ítéltetett meg és annak véleménye alapján írta be a jegyet. Egy nap észrevette a tanító, hogy Mariska tekintete nem olyan tiszta, nyugodt, mint rendesen s néha-néha megáll a szeme, mint a halé, ami mindig annak jele, hogy elsüllyedt körülötte a világ s befelé néz, odabe foglalkozik valamivel. Gondolta, majd kivallatja szünetben, mi a baj Mariskával. De a tanítás munkájában meg is feledkezett erről s hirtelen felszólította Mariskát is felelni. S ekkor megesett, sok év óta először, hogy Mariska dadogott és nem tudott felelni. A tanító bácsi szomorú volt, de nem tehetett kivételt, körülnézett az osztályban, hogy kitől is kérdezze: „No, hányast adjunk erre Mariskának?" De mielőtt bárki nevét is kimondhatta volna, felugrott Bandi és szinte süvöltve kiáltotta: „Ötöst, tanító bácsi!" s csak úgy ragyogott az arca a kárörömtől.

Mariska szeméből kicsordult a könny és szótlanul leült. A tanító bácsit bántotta Bandi viselkedése, különösen, mikor szünetben megtudta Mariskától, hogy édesapját aznap reggel vitték kórházba súlyos állapotban s ezért nem tudott állandóan figyelni, mert remegő aggodalma mindig csak édesapjához rángatta gondolatait. „Várj csak Bandi, jössz te még a mi utcánkba!" — gondolta a tanító bácsi. S bizony arra nem is soká kellett várni. Már aznap délelőtt úgy fordult a kocka, hogy Bandi barátunk állt, mint karó az út szélén s egy szó nem sok, annyit se tudott a kérdéshez hozzászólni. „No, Mariska, — fordult a tanító a kislányhoz — hányast adjunk erre Bandinak?" Mariska felállt, rámosolygott Bandira s a legédesebb kérlelő hangján kezdte a tanító bácsi szívét simogatni: „Tessék csak megadni, Tanító Bácsi, az egyest! Holnapra már úgyis egyesre tudja a Bandi." Bandi egy pillanatig bámult, mint aki kővé dermedt, aztán hirtelen ráborult a padra és sírt, zokogott, hogy szinte rázkódott vele az egész pad. De harmatos lett a szeme az egész osztálynak, még a tanító bácsinak is. Csak Mariska arcán sütött ki a napfény...

Azt hiszem, legjobb, ha itt pontot teszek és az idefigyelő kis és nagy középiskolásoknak csak egy ígét állítok még a történet elé: „Ha olyanok nem lesztek, mint a kisgyermekek, semmiképp nem mentek be az Isten országába..."

F. Z.

R. M. Rilke.

Fehér kastély és szép, fehér magány...
A dús termekben halk árnyak suhannak,
Az inda künn halódva dől a falnak,
És minden utat hó takar talán.

Fakó az égbolt, csüggedt, elhagyott,
A kastély fénylik. És a Vágy, az árva
A fal mentén lopózik tétovázva...
Áll minden óra. Az idő halott.

Fordította: Győry *Aranka.*

Nagyapó már kora délután kinyitotta a kaput. Minden percben érkeznie kell a kocsinak Lajoskával.

Pali, a kocsis, már délelőtt ott volt a két feketével, fölpakolta kis diákuramat és jönnek, bizonyosan itt is vannak már a közelben, mindjárt begördülnek a nyitott kapun...

Az öreg tekintetes úrék karácsonyra várják unokájukat. Ez az esztendőnek legnagyobb eseménye számukra. Évről-évre nagy eréllyel harcolják ki maguk számára a szülőktől Lajoska karácsonyi szünidejét.

Izgatottan tekintgetnek ki az ablakon Almásdomb felé, ott kell a kocsinak feltűnnie!

...Miért nem érkeznek?

Már homályosodni kezd Almásdomb tájéka, ködök, árnyak lepik el az utat. Öreg szemmel már hiába tekintgetni arrafelé!

Besötétedett. Az öregek a kályha mellé telepednek és borús arccal sóhajtoznak. Hol nagyapó, hol nagyanyó megy az ablakhoz hallgatózni.

— Bizonyosan berugott az a gazember Pali! — robban ki nagyapóból a harag. — A gyerek nem tudja kivájni a korcsmából.

— Csak nagyobb baj ne történt volna! — szepeg nagyanyó. — Hátha az úton érte őket valami szerencsétlenség...

Nem tudnak helyükön maradni, keringenek, dévedeznek az asztal körül és az ablakok felé neszelnek.

— Hallod? — kiált föl egyszer nagyanyó rémülten — micsoda szélvihar indult! Ha útban kapja őket...

Nagyapó bundát vesz és kiszagol az udvarra. De csakhamar dideregve siet vissza.

— Kutyát sem szabad künn tartani ilyen időben!

— Talán csak beállnak valahová. Lesz annyi esze Palinak. Megfagy az a gyermek! — tördeli kezét nagyanyó.

— Miféle takarót pakoltál föl? — tusakodik nagyapó.

— A selyempokrócot!

— Nem azt kellett volna. Az igen vékony téli útra...

A selyempokrócnak persze csak a neve selyem. Valami bolyhos portéka, a bélése azonban fényes, selyemszerű szövet, arról kapta nevét. Paráderа való dolog, ünnepélyes alkalommal szokták elővenni, mint mostan, az unoka jövetelére.

— Vékony, persze hogy vékony! — vádolja magát nagyanyó. — Dehát ki gondolta volna, hogy ilyen sokáig odamaradnak? Délutáni napsütésben megjárta volna, de ilyen időben...

— Mondom, hogy leitta magát az a gazember, no, csak a szemem elé kerüljön!

A szél csak süvöltött, az öregek sóhajtoztak, a kocsi pedig nem érkezett.

— El sem indultak, meglásd...

— Adná Isten!

Nesz hallszik kívülről, fölpattan az ajtó s szelesen, lármásan betoppan Lajoska. Csókolják- egymást, az öregek sírnak örömükben.

— Miért késtetek olyan sokáig? — próbál erélyes arcot ölteni nagyapó.

— Az osztályfőnök úr késő délután adta ki az értesítőt — magyarázza a fiú.

— Hagytátok volna az ördögbe! Milyen aggodalmat állottunk ki.

Pali is belép. Őszes arcán ijedtség ül, szorongva tekint Lajoskára.

— Úrfi, behozta a selyempokrócot?

— Nem hoztam.

Pali kifordult a szobából. Csakhamar hallszik, hogy a kocsi kidübörög a kapun.

— Mégis, hogy eshetett le a selyempokróc, aranyom? — kérdezi nagyanyó Lajoskától. — Hiszen te takaróztál vele.

— Csak egy darabig takaróztam a pokróccal, nagyanyó. Csak amíg a szél megindult.

— Hát aztán?

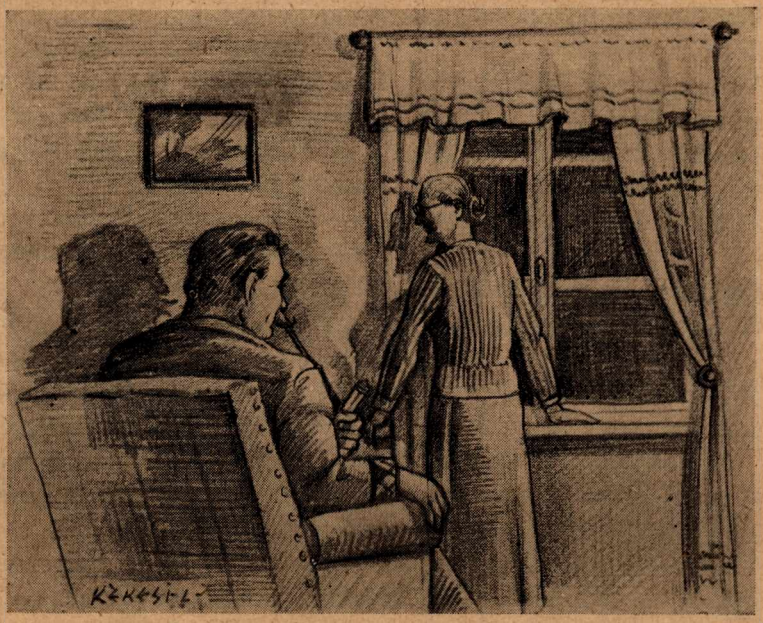

Nagyanyó az ablakhoz megy hallgatózni...

— No, akkor elejtettük — böki ki Pali ijedtében.

Nagyapó idegeiben még mindig bőven van a bosszúságból.

— Micsoda, elejtették a selyempokrócot? — fortyan föl indulatosan. — Hallatlan, elejteni egy olyan értékes dolgot! Bizonyosan berugtál, haszontalan!

— Gondolom, hogy hol történt a dolog! — eszmélkedik Pali. — Megfordulok a kocsival, hátha megtalálom.

— Amint a szél megindult, Pali bácsi megkérdezte, hogy fázom-e. Mondtam neki, hogy nagyon vág a szél. Erre Pali bácsi megállította a lovakat, lekanyarította a bundáját és reám adta. Nagyon jó volt, cseppet sem fáztam a Pali bácsi bundájában.

— S a pokróc? Azt meg magára vette Pali bácsi? — zörgetőzött nagyapó.

— Nem, úgy emlékszem, hogy a lábam alá tette...

— Már hogy vette volna magára a pokrócot, — mond ellen nagyanyó is. Bizonyosan azzal is Lajoskát óvta.

Nagyapó köhög, nem néz nagyanyó szemébe, ühmget, csóválja a fejét.

— Hm, hát a vén gazember rád adta a bundáját, — kacsint Lajoskára és hálásan zeng a hangja.

— Rám, belehúzódtam, a fejem se látszott ki belőle.

Nagyanyó csípőre teszi kezét, roszszalóan illegeti magát nagyapó előtt.

— No, látod, nem kell mindjárt legazemberezni a becsületes cselédet!

— No, no! — hunyorgat nagyapó.

Nagyapó teáskészletet vesz elő, meg hideg kolbászt, Pali kedves ételét. Beszélgetnek Lajoskával a kollégiumi életről, de közben félfüllel az udvar felé hallgatóznak. Pokróccal, vagy pokróc nélkül, csak jönne már Pali és innék a jó meleg teából!...

Diákoknak parasztifjakról

A tegnap diákját — tudom magamról — a Nautilus érdekelte, Old Shatterhand, a villanycsengő meg a rádió, s időnként Horatius verseit ültette át zökkenő ritmusú magyar sorokba. Jobban ismerte a patagónok szokásait, az eszkimók életmódját s a négerek lelkületét, mint a vele vér, származás s talán hit szerint is édesegy magyar parasztifjúság életét. Ha esetleg közülük származott s velük koptatta az elemi iskola padjait, hamar elfeledte őket, mert el *akart* felejteni mindent, amit ezzel a „rosszhangzású" paraszt szóval a legtávolabbról is kapcsolatba lehetett hozni.

A ma diákja — látom a tanítványaimon — új érdeklődésű. Nemcsak azért, mert a Nautilus helyére a stukák kerültek, Old Shatterhandet elfeledve az ejtőernyősökért rajong, repülőgép-modelleket konstruál s az Ady-versek értelmén töpreng. A különbség mélyebb és örvendetesebb. A ma diákjának lelkét néha önképzőkörön kívül is megborzongatják a magyarság végső kérdései, vallja és vállalja a sorsközösséget a parasztifjúsággal. Néki szeretném most megmutatni a magyar parasztifjúság lelki arcának néhány vonását.

Éhező ifjúság.

Igaz ez a megállapítás testi értelemben is. A városlakók azt hiszik, hogy a „falu", a jó „vidék", valami tejjel-mézzel folyó Kánaán, ahol nehéz időkben is zsíros falatok jutnak a „nép egyszerű gyermekének" asztalára. Pedig a helyzet az, hogy éppen azért volt szükség erélyes és céltudatos egészségügyi politikára, mert iskolaorvosi vizsgálatok és katonai sorozások világosan megmutatták azt a szomorú tényt, hogy a parasztifjúság jelentős hányada egész egyszerűen rosszultáplált. Korán kezdődő nehéz testi munka, az elemi egészségügyi szabályok be nem tartása és legfőképen a kevés és rossz élelem ezer meg ezer magyar parasztifjú testét silányították el. Vannak ugyan „rámás csizmás deli legények" is, hogy valami kis igazuk legyen a városi népdalköltőknek, de a falusi és tanyai legények legtöbbje alacsony, vézna és rossz testtartású.

Fontosabb az, hogy a parasztifjúság szellemi értelemben is éhező ifjúság.

Három télen keresztül jártam a Keresztyén Ifjúsági Egyesület falvakban rendezett úgynevezett télitáborait, s mindegyik alkalommal felemelt és megdöbbentett az a szellemi éhség és szomjúság, ahogyan a parasztifjúság vágyta és fogadta az emberi kultúrának azokat a morzsáit és cseppjeit, melyeket rövidre fogott előadásokban nyujtani tudtunk neki. Egyszer együtt utaztam ötvenhatvan parasztfiúval és leánnyal. Még el sem indult a vonat, már előszedték a kék- és sárgafedeles regényeket s mohón habzsolták az „Arizonai Farkast", az „Őserdő titkát", vagy az „Elveszett holttestet". Miért olvasnak ilyeneket? — kérdeztem tőlük. Mert ezek a könyvek olcsók és sokat lehet tanulni belőlük — volt a válaszuk. Ha olcsó pénzen jó könyveket kapnának, akkor elhajítanák a ponyvafüzeteket. A Nemzeti Könyvtár kitűnő vállalkozás s hogy nem bírt még eddig megbírkózni a ponyvával, annak több oka van. Az egyik az, hogy füzetei elég nagy időközökben látnak napvilágot. A másik pedig az, hogy némelyikből nagyon is észrevehető módon kilóg a népművelési lóláb. De hadd szóljon erről a szellemi éhségről Fekete Sándor földmíves ifjú nagyszerű versének néhány sora:

„... úgy vágytam a betűk erdejét,
s a könyvek titkos, drága belsejét,
sok tépelődő, kínos éjszakán...
És nem értem el a betűerdőbe,
Pedig az útra rálépett a lábam!
Gátak álltak előttem: szegénység,
elmulasztott évek, kínzó kétség,
igen? nem? — és letörött a szárnyam.

(Evangélikus Ifjúság, I. évf. 6. szám.)

A legfontosabb mégis az, hogy parasztifjúságunk lelkileg is éhezik. Beszélgettem egyszer egy kisbéressel. Elmondta, hogy munkája embertelenül nehéz s ő szívből gyűlöli. Ugyan így érez a gazdájával is. Amikor a bibliát említettem, gúnyosan legyintett. Kapott ugyan egyet a konfirmációkor, de ki tudja, hol van az már. Tízfilléres ponyva az olvasmánya. Alig várja az újévet. Akkor néhány napig szabad lesz s jöhet a kocsma, a bor, a tánc. Ugyanezzel a kisbéressel egy ifjúsági konferencia bibliaóráján is találkoztam. Lelkesen figyelte az íge üzenetét, ő maga is imádkozott, a végén pedig odajött hozzám és csak ennyit mondott: De jó itt, úgy érzem, mindig ide vágyakoztam.

Igen: gyötrő munka és olcsó szórakozás között vergődő parasztifjúságunk vágyakozik az íge után s boldog, ha megtalálja.

Sorsát vállaló ifjúság.

Metternich, a népeket elnyomó bécsi uralom egykori hirhedt kancellárja mondta, hogy a parasztot meg kell hagyni tanulatlanságában, nehogy észrevegye sorsa mostohaságát. A mai parasztifjúság világosan látja a paraszti sors minden nehézségét, gyötrelmét, sokszor egészen reménytelen nyomorúságát. Balogh Kálmán földmíves ifjú írja az Evangélikus Ifjúságban (itt jegyzem meg, hogy ez a lap az evangélikus KIE lapja, cikkeit jórészben parasztifjak írják, — diákok is olvashatnák néha), hogy jól ismerik ők a helyzetüket. Egész pontos társadalmi helyzetérzésük van — mondanák a szociológusok. Így ír: „Az a cseléd- vagy zsellérifjú, aki visszatekint a múltba, látja édesapjának és őseinek történetét, látja, hogy egész családfája cseléd- és zsellérsorsban küzdött és ő, a késői unoka, a szenvedések és verejtékes munkában eltelt évek ellenére is ott van, ahol ősei kezdték: a zsellérsorban."

Vannak olyanok, akik menekülni akarnak ebből a nyomasztó sorsból. Álmuk a város. Erről így ír Balogh Kálmán: „Ha négy-öt ifjúember összetalálkozik s beszélgetés közben a jövőjükre kerítik a sort, szavaikból kiérződik a menekülési vágy a faluból, s lelkileg már teljesen elszakadva a magyar rögtől, ifjúságuknak teljes erejével vágyódnak álmaik csúcspontja, a város felé. Vannak nagyon sokan, akik nem érhetik el életüknek ezt a délibábját, az ilyenek nem tudnak többé beilleszkedni a falu életébe s lázadókká lesznek életükkel szemben. Munkájukat nem úgy tekintik, mint jövendőjük alapját. A sors kegyetlenségének és mostohaságának tartják egész életüket."

A parasztifjúság java azonban, azok, akik ígéret a magyarság számára, vállalja a paraszti sorsot. Az orosházi népfőiskolán a „paraszt" elnevezés értelméről s állítólagos szégyenéről beszélgettem egyszer a fiúkkal. Egyöntetűen azt vallották, hogy ők nem szégyenlik ezt a nevet, s bármilyen mellékzöngéje is legyen a szónak, ők tisztára mossák, s a névvel együtt vállalják a sorsot is. Nem akarnak félig urak, félig parasztok lenni. Nem azért végzik el a népfőiskolai tanfolyamot, hogy ez ugródeszka legyen számukra a „magasabb" társadalmi osztályok felé, hanem azért, hogy falujukba s foglalkozásukba visszatérve, kovászai legyenek a magasabb szellemi igényű s gazdagabb lelki életet élő paraszti társadalomnak.

Mondok egy másik példát is. A hódmezővásárhelyi református fiúgimnázium tanárai úgynevezett paraszt-internátust létesítettek. Ebben ingyen lakást és ellátást kapnak azok a tehetséges parasztfiúk, akik érdemesek arra, hogy szellemi pályán működjenek. Az internátus egészen a főiskolai diploma megszerzéséig gondoskodik róluk. Csak egy kikötés van: ha megszerezték diplomájukat, vissza kell térniök a faluba s tudásukat a parasztság javára kell kamatoztatniok. Közelről láttam, hogyan nevelik őket, s bízvást hihetjük, hogy ezek a fiúk nem fognak elszökni feladatuk elől. Magja lesznek annak a „középosztálynak", mely nem gyökértelen s nem nézi le a gondjaira bízott népet. Tudjuk, hogy evangélikus gimnáziumaink mellett is működni fognak majd ilyen internátusok.

Testvér után sóvárgó ifjúság.

A KIE-konferenciákon ifjúsági parlamentek is voltak. Igy neveztük azokat az összejöveteleket, melyeken az ifjak szabadon elmondhatták bírálatukat, kérdéseiket, véleményeiket. A legmegdöbbentőbbek azok a megnyilatkozások voltak, melyekben a magukrahagyatottságuk, testvértelenségük jutott kifejezésre. Lehet, hogy itt-ott nyoma van még az „úrgyűlölet"-nek, (legtöbbször ez csak válasz a „parasztgyűlölet"-re), de sokkal erőteljesebb ma már a lelki sóvárgás a magasabb társadalmi osztályok testvériség-vállalása után.

A parasztifjúság kinyújtotta a kezét feléd, magyar diákság. Fogd meg ezt a kérges kezet és szorítsd erősen. A magyarság jövőjét és a jövő magyarságát közösen kell kialakítanotok.

Dr. Keken András.

DIÁKESETEK

Ki hinné?

Földrajzórán felel a diák: Magyarországnak vannak gyárai... gyárai is. És pedig ezek a gyárak, melyek legfőképpen fontosak a következők: Selyemhernyógyárak, melyek Tolnán, Szekszárdon és Faddon vannak. Azonkívül Magyarországon ipari növényeket is gyártanak. *Őrszigety Frigyes,* Bonyhád.

HÁZI ÁHÍTAT

Énekeljünk: 168, 87, 191, 184. (Dunántúli Ker. Énekeskönyv.)

Kegyelem, irgalmasság és békesség Istentől, a mi Atyánktól és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól. Ámen.

Olvassuk el a következő szentírási igéket:

Febr. 8—14. Kolossébéliekhez 1:1—2. v. Az Efezusbeliekhez, Kolossébeliekhez és Filemonhoz írt leveleket bátran tekinthetjük az Újszövetség hármas ikreinek, mert ugyanazon a helyen, ugyanabban az időben születtek, Rómában, Kr. u. 61 és 63 között. Így érthető, hogy hasonlítanak is egymáshoz, különösen az első kettő.

Az 1:1—2. versnél ugyan még nem fedezhetünk fel valami soha nem látott hasonlóságot, mert Pál apostolnak úgyszólván minden levele így kezdődik. De azért már itt is feltűnik egy rokon vonás. Pál mindenütt másutt megelégszik azzal, hogy „szenteknek" nevezi levele címzettjeit, csak itt és az Efezusbeliekhez írott levélben fűzi még hozzá a „szentekhez" a „hívő" jelzőt is. De különben mindenben a régi kerékvágásban halad. Így mindenekelőtt bemutatkozik. Erre most különösen szükség van, mert a Kolossébeli gyülekezetet nem ő alapította, hanem az 1:7 versben említett Epafrás, s így tulajdonképen ismeretleneknek ír. Mi jogon? Azon, hogy ő Jézus Krisztusnak apostola, vagyis küldötte és követe s neki nemcsak joga van, hanem kötelessége is írni egy-egy gyülekezetnek, mikor arról különböző s nem a legjobb hírek keringenek. S mint Krisztus apostola, joggal várhatja el azt is, hogy szavára mindenki figyelni fog s annak, amit mond, engedelmeskednek. Sajnos, nincs módunkban ellenőrízni azt, hogy a Kolosséban lévő szentek és hívő atyafiak miként fogadták meg a jó szót, de ez nem is baj. Fontos, hogy mi el ne engedjük a fülünk mellett. Mert bár ez a levél egykor a Kolosséban lévő híveknek iratott, nem kevésbbé szól azért nekünk is. Mert Kolosséban is csak a keresztyéneknek szólt, mi pedig mindnyájan ezek vagyunk. És mert mi is, mint ők, bár az Ige által szenteknek és hívőknek szólíttatunk, mégis hibákkal vagyunk tele s a legnagyobb bajunk és vétkünk nekünk is az, hogy nem tudunk a Krisztus mellett erősen kitartani, hanem közben a Sátánnal is és a világgal is cimborálunk, meg a testi-lelki kísértések is sokszor erőt vesznek rajtunk.

A bemutatkozás s Timótheusnak, az íródeáknak a bemutatása és a gyülekezet megszólítása után kerít sort Pál az üdvözlésre. Illő, hogy elfogadjuk. Nem úgy, hogy morgunk rá egyet, vagy a kalapunkat emeljük meg, vagy a kezünket lendítjük köszönésre, avagy azon törjük a fejünket hirtelen, miként, mit is válaszoljunk, hanem úgy, hogy szívünkbe zárjuk az apostol minden szavát, nem is a szavát, hanem, amiről ezek beszélnek, a kegyelmet és a békességet. Azért áll ez az apostoli köszöntés mindjárt a levél legelején, hogy idejében figyelmeztessen, mivel kell megtelítődnünk, mialatt az Igét olvassuk. A Szentlélek ugyanis az Igét használja és arra használja fel, hogy általa a Krisztushoz, az Istenhez jussunk és kegyelmet és békességet nyerjünk.

Febr. 15—21. Kolossébeliekhez 1:3—8. v. A kolossébéli gyülekezetnek a fejlődése nagyon hasonlít sok-sok diáknak a fejlődéséhez.

Kezdetben igen buzgó volt a gyülekezet. Boldogan hallgattak Epafrásra és nem volt hiány náluk hitben, szeretetben és reménységben. Sőt Pál úgy beszél itten, mintha még mindig eléggé bőségében lennének ezeknek a javaknak. De ez nem jelenti azt is, hogy minden rendben van. Kolossé veszélyes helyen került el, Kisázsiának Frigia nevezetű tartományában találhatjuk meg a térképen, ahol Kybelé, továbbá Apis és Sabazios tisztelete otthonos volt. Így eleitől fogva az a veszély fenyegette a keresztyéneket, hogy egyszer csak nem elégszenek majd meg a maguk hitével, hanem más vallásokból is elfogadnak majd egyes tanokat, különösen a nekik tetszőseket, hisz annyira kéznél voltak ezek a dolgok. S Epafrás szomorúan panaszolta el Pálnak, hogy a kolossébeliek már hozzá is kezdtek a kotyvasztáshoz. Hogy hányféle val-

lást kevertek össze, vitatott kérdés, mert csak a levél célzásaiból állapítható meg. Bizonyos azonban, hogy 1. a zsidók hatására kezdtek különbséget tenni a különféle ételek és italok között, egyiket tisztának, másikat tisztátalannak ítélvén, meg az ünnepnapokat is zsidó módra kezdték megtartani; 2. a perzsák példájára angyalkultuszba kezdtek s már-már a Krisztusnak is fölébe helyezték az angyalokat; 3. a gnosztikusok mintájára megvetették, rossznak tartották a testüket és sanyargatásába fogtak.

A kolossébelieknek ez a „fejlődése" sok diák hitbeli „fejlődését" tükrözteti vissza. Hitt, szeretett és reménykedett mindegyitek, mikor még első, másodikos, tehát kicsi volt. S mi lett sokból, mire megnőtt és nyolcadikos lett? Igaz, nagyon kevésre lehet rámondani, hogy már nem hisz, nem szeret és nem reménykedik, de a legtöbbről igaz, hogy olyan, mint a kolossébeliek: egy kevert vallása van, melyet maga kavart ki magának. Hány más hitből, azt nehéz lenne megmondani. De az bizonyos, hogy a kolossébeliekével homlokegyenest ellenkező dolgok jellemzik ezt a modern vallást. 1. Butaság e szerint különbséget tenni az ételek és italok között és jó keresztyén az ember akkor is, ha vasár- és ünnepnapokon nem megy templomba, e helyett jól kialussza magát, vagy sízik, vagy kirándul, vagy moziba megy, szóval egyáltalában nem is gondol az Istenre. 2. Krisztusban hisz az ilyen, de az angyalokról már azt tartja, hogy azok igazán nincsenek. 3. Testét a mai diák nem becsüli le, sőt igen is értékeli.

Mit mondjunk minderre? Azt, hogy sem a kolossébeliek nem jártak, sem ti nem jártok el helyesen. Miért, azt majd megmondjuk akkor, mikor Pál sort kerít az egyes tévedéseknek a megemlítésére. Most csak azt kívánjuk és azért imádkozunk, hogy a ti hitetek, szeretetetek és reménységtek a Krisztus iránt soha meg ne fogyatkozzék és hálát adunk az Istennek, hogy közületek még igen sokban él a hit, nagy a szeretet és megvan a reménység.

Febr. 22—28. Kolossébeliekhez 1:9—13. v. A kolossébelieknek és sok diáknak, meg felnőttnek a visszaesése, az istenes hitben, szeretetben és reménységben való megtorpanása annál visszatetszőbb, mert éppen az ellenkezője kellene, hogy bekövetkezzék. Naprólnapra, évről-évre előbbre jutnunk, növekednünk kellene 1. az Isten akaratának megismerésében, a lelki bölcseségben és az értelemben, 2. az istenes életfolytatásban és a jó cselekedetek gyümölcseinek termésében.

Hogy ezt elérjük, sürgősen rá kell szánnunk magunkat a következőkre:

1. Komolyan az Ige hallgatóivá kell válnunk, mert elképzelhetetlen, hogy valaki is megismerje az Isten akaratát s lelki bölcseségre és értelemre tegyen szert Isten útmutatása, kijelentése nélkül. Az istentiszteletekre nem elég csak eljárnunk, de figyelnünk is kell az igehirdetésre. Tudnunk kell, hogy miről szólt a prédikáció. És magunknak is forgatnunk kell a Bibliát. Szükséges, hogy a Biblia a diákság legolvasottabb könyvévé legyen.

2. De nem elég csak olvasnunk és hallgatnunk az Igét, hanem meg is kell azt tartanunk, azaz istenes életet kell élnünk, jó gyümölcsöket teremnünk. A fiatalság nagyon ért ahhoz, hogy megítélje az idősebbeket s a diákság nagyon szereti bírálgatni a keresztyénséget. Csak egyet ne felejtsetek el közben, hogy addig nincs jogunk a más szeméből a szálkát kivetnünk, míg a magunkéban a gerendát feledjük, és ha az életben sokszor fordítva van is s a mi szemünkben csak szálka van, akkor is ezen kell kezdenünk. Az Igén kívül erre figyelmeztet különben az ezen a héten elkezdődött böjti idő is, mikor bűnbánatra hív.

De azt mondod: ki képes ilyen életet élni? Azt felelem: magától senki, de Isten segítségével mindenki. Mert önmagunkban gyengék vagyunk erre, de az Isten, amint Igénk mondja, megerősít minket minden erővel. Sőt már meg is erősített és alkalmassá tett minket a szent életre, mert megszabadított minket a sötétség hatalmából. Ki által? Ezt teljes részletességgel csak a következő versekben tárja majd fel Pál, itt megelégszik azzal, hogy röviden utal Jézus Krisztusra, és a maga példájával Isten jóságáért hálaadó imádságra buzdít.

Márc. 1—7. Kolossébeliekhez 1:14—20. v. Két okból iktatja be Pál e levélbe ezt a hatalmas vallomást a Krisztusról.

Egyrészt azért, hogy megmutassa, miért csak a Krisztus által növekedhetünk testben és lélekben az Isten előtt való kedvességben. Azért, mert bűnbocsánat, újjáteremtés és

Istennel való kibékülés nélkül nem lehetünk mássá, mint amilyenek eddig voltunk. Ezeket pedig mind a Krisztus szerezte meg és ajándékozza ma is nekünk.

Másrészt azért, hogy a kolossébeliekkel beláttassa, Krisztus följebbvaló az angyaloknál, de minden más teremtménynél is. Mert Ő képe a láthatatlan Istennek, minden teremtménynek előtte született, mert Ő benne teremtetett minden, ami van a mennyekben és a földön, láthatók és láthatatlanok, akár királyi székek, akár uraságok, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok; mindenek Ő általa és Ő reá nézve teremtettek; és Ő előbb volt mindennél, és minden Ő benne áll fenn.

Mindkét ok jó alkalmat szolgáltat Pál apostolnak arra, hogy Jézus Krisztus személyéről és művéről dícséretbe fogjon, himnuszt írjon. Ezért először, hogy Jézus Krisztus személyének a nagyságát velünk beláttassa, valósággal sorba állítja az egész mindenséget. Még pedig nagyság szerint úgy, hogy a sor eleje idelent van a földön, de a vége már odafent van a mennyben. S Krisztus úgy jelenik meg előttünk, mint ennek az egész teremtett világnak az Ura, aki feljebbvalója a sorban legelsőnek is, de azért köze van a sorban leghátul állóhoz is, vele is szót vált, sőt megváltó munkáját rajta kezdi el, mert az is, mint mindegyik, Ő általa és Ő reá nézve teremtetett.

Fény vetődik tehát Jézus személyén kívül Jézus művére is: a bűnbocsánat és az Istennel való békesség megszerzésére. S az apostol itt különösen azt hangsúlyozza, hogy Jézus személye és műve egymástól elválaszthatatlan. „Kiben, Ő benne, Ő általa" van a mi váltságunk, stb., — halljuk mindúntalan. Keresztyén hitünk tehát csak akkor tiszta és igazi, ha nemcsak egyszerűen hit, melynek ezerféle tárgya lehet, hanem a Krisztus által szerzett váltságnak az elfogadása, és ha ebben a váltságban nem úgy bizakodunk, mint valami személytelen jóban, hanem a feltámadott és ma is élő Krisztusnak a kezéből vesszük el. Isten adjon nekünk ilyen igazi hitet!

Imádkozzunk:

Mindenható Isten, Mennyei Atyánk! Teljes alázatossággal és őszinteséggel járulunk Eléd. Bűnösök vagyunk, bocsáss meg nekünk. Tudatlanok vagyunk, világosíts meg sötétségünkben. Gyengék vagyunk, tölts meg erővel. Ezekben a kétségekkel, bizonytalansággal és megpróbáltatással tele időkben hadd érezzük mindig bizonyosan a Te örökkévaló világosságodat. Te, aki lelkünknek Lelke, minden igazságnak legbensőbb világossága vagy, jelentsd meg Magadat minden mi éjtszakánk közepette. Vezérelj bennünket hitben, reménységben és szeretetben mindaddig, amíg végre felhajnalodik a tökéletes nap és mi is úgy ismerhetünk Téged, mint ahogy Te ismersz bennünket. Mindenható Isten! Könyörgünk Hozzád, taníts bennünket boldog tapasztalatok által arra, hogy megértsük, mit jelentett az, amikor régi időkben azt vallották, hogy Jézus Krisztus Istennek hatalma a szabadulásra. Mert nekünk is szabadulásra van szükségünk a bűnből, a kétségből, a gyengeségből, a gyáva félelemből. Mi nem szabadíthatjuk meg önmagunkat. Mi a múló időnek gyermekei vagyunk, homályos a látásunk és sokszor elsodor az indulatoknak és a véleményeknek mindenféle szele. Valamilyen nagyobb erőre kell támaszkodnunk, Téged kell megragadnunk. Mutasd meg hát nekünk Magadat, Atyánk, mint a mi lelkünk Megtartóját és szabadíts meg bennünket a romlásnak ragályából az Isten gyermekeinek dicsőséges szabadságára. Ámen.
(Fosdick—Hunter János.)

Önálló imádság.

Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy . . .

Énekeljünk:

Dicsőség mennyben Istennek . . . (Dunántúli Ker. Énekeskönyv. 1. ének.)

BIBLIAI KÉRDÉSEK

Február havi kérdéseink:

1. Hol van megírva „Házi áhítatunk" bevezető üdvözlése: „Kegyelem, irgalmasság..."?

2. Melyik missziós útján járt Pál Frígiában és hol van ez megírva?

3. Hol van arról szó az Újszövetség leveleiben, hogy Jézus kiválóbb az angyaloknál?

4. Hol mondja Pál: „az eledel nem tesz minket kedvesekké Isten előtt"?

5. Hol van megírva: „Boldog, aki olvassa és akik hallgatják e prófétálásnak beszédeit és megtartják azokat."?

Beküldési határidő: február 25.

Január havi kérdéseink megfejtése:

1. II. Mózes 20:12., V. Mózes 5:16. III. Mózes 19:3.

2. Luk. 10:18.

3. Jel. 12:9., 20:2.

4. Péter apostolnak mondja Jézus: Távozz tőlem Sátán Mát. 1. 6:23. versében

5. Belzebub Mát. 12:24., Emberölő Ján. 8:44., Gonosz Mát. 6:13., Hazugság atyja Ján. 8:44., Kísértő Mát. 4:3., Légió Márk 5:9., Mammon Mát. 6:24., Ördög Mát. 4:1., Sátán Mát. 4:10., Tisztátalan lélek Márk 5.2.

Grűnvalszky Károly.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Farkas János, Bpest. Köszönöm a küldött diákeseteket. Közölni fogom őket.

B. J., Nyíregyháza. Verseiden még nagyon érzik a kezdő, de találni bennük értékes sorokat is. Csak írogass, ha ezeket nem is tudjuk közölni, reméljük, hogy hamarosan kapunk tőled közölhetőt is.

Ö. D., B. Köszönöm a küldött diákeseteket. Verseidben van tehetség. Egyiket közölni fogom (Első döbbenés). Küldj máskor is, esetleg többet, hogy válogathassunk belőle.

Bakó Berta. Nagyon örültem kedves levelének. Remélem, hogy amilyen szerényen fogadta a „dicsőséget", olyan szorgalmasan ír továbbra is és még sokszor fogunk a pályázatokon találkozni a nevével.

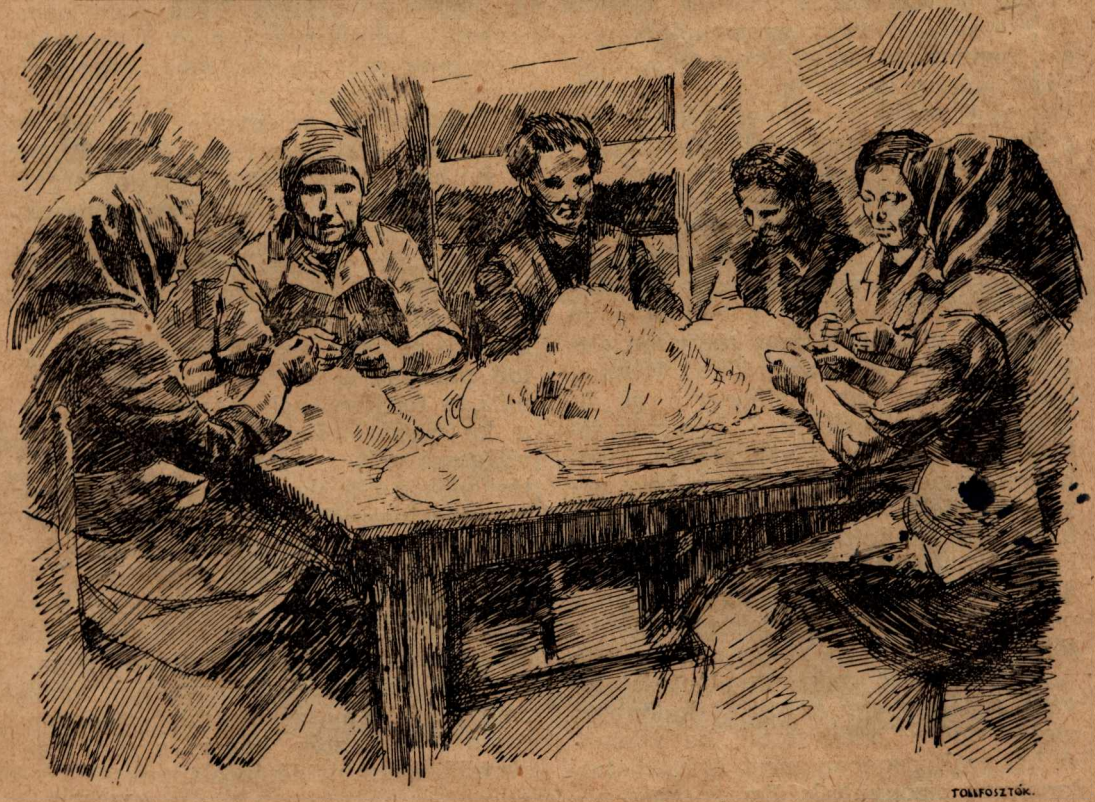

Tollfosztók.

Móritz Sándor pápai VII. o. t. első díjat nyert rajza.

Mindenki magánál hordja „óráját"

Mindnyájan állandóan magunknál hordjuk óránkat, de a legtöbben nem tudnak róla, éppen ezért nem is törődnek vele. Ha valaki előre megállapított időben magától pontosan fel tud ébredni, határtalan csodálattal adózunk neki, azonban egy kis csalódással, lelki erejének összeszedésével mindegyikünk meg tudná ezt tenni. Az időérzék ugyanis, őseink egyedüli órája, most is állandóan velünk van, csakhogy annyira körül vagyunk véve mesterséges órákkal, hogy ápolására már senki sem gondol.

Akárhová pillantunk, mindenütt ott van egy falióra, a villamosmegálló órája, vagy legalább egy toronyóra, ezen kívül pedig ma már mindenkinek van egy többé-kevésbbé jól járó karvagy zsebórája is. Ha azonban borús időben erdőben vagy hegyek között sétálunk, bőven van alkalmunk kipróbálni időérzékünket. Még ha nem is próbáljuk számításba venni a megtett út hosszúságát vagy gyomrunk korgását, hanem csupán erőltetés nélkül átadjuk magunkat ösztöneinknek, csodálkozva állapíthatjuk meg, hogy szinte percnyi pontossággal eltaláljuk a helyes időt.

A gráci egyetem állattani intézetében és lélektani laboratóriumában egy tanár már régóta foglalkozott a hangyák időérzékének tanulmányozásával. Egy olyan helyen, amelyet a bolyból nem láthattak, először 24 órai közökben eleséget helyezett el számukra. Néhány hangyát letett az etetőhelyen és figyelte, mi fog történni. A hangyák jólakásuk után sietve visszatértek fészkükbe és nemsokára az egész boly népével tértek vissza. A kísérletet csak háromszor kellett megismételni és a hangyák attól kezdve a napnak ugyanabban az órájában, sőt ugyanabban a percében pontosan megjelentek az etetőhelyen.

A kísérletező most egy lépéssel tovább ment és egy napon öt különböző etetési időre „idomította" be állatait. A hangyák azonban most is csalhatatlanoknak bizonyultak. Ezután még nehezebb feladat elé állította őket. Az etetési időt bizonyos ritmus alapján állapította meg, úgy, hogy pl. az egyik reggel hatkor, a következő napon délelőtt kilenckor, a harmadikon 12-kor, a hangyák azonban most sem jöttek zavarba, hanem a negyedik napon már maguktól is rájöttek arra, hogy most a délutáni 3 óra következik és az ötödik napon sem jelentek meg előbb hat óránál.

Ezzel kétségtelenül bebizonyult, hogy a hangyáknak kitűnő időérzékük van, és most már csak az a kérdés várt még megfejtésre, hogy milyen szervben székel ez az időérzék. A fejben, vagy a központi idegrendszerben? Azonban hamarosan kiderült, hogy nem. Hiába ingerelte a tanár a hangyák központi idegrendszerét kámforetetéssel gyorsabb munkára, egy perccel sem jöttek korábban és hiába bódította el őket kloroformmal vagy éterrel, nem voltak hajlandók késni sem. Ezek után nem férhetett kétség hozzá, hogy a hangyák időérzéke nincsen az idegrendszerrel összefüggésben.

Grangsberger az egyetlen lehetőséget most már csak a sejtben látta. Talán a sejtben lejátszódó anyagcsereforgalom lesz az idő folyásának mértéke, gondolta, és ebben az irányban folytatta kísérleteit. Az anyagcsere meggyorsításával, amit kémiai beavatkozáson kívül a hőmérséklet megváltoztatásával is el lehet érni, a hangyáknak az idő múlását is gyorsabbnak kell érezniök és fordítva, volt a feltevés, melyet a kísérletek teljesen igazoltak. Ezzel világossá vált, hogy a hangyák az etetési időköz elmúlását szervezetük belső változásainak előrehaladásából ismerik fel, az időérzékük tehát a sejtben lejátszódó életfolyamatok függvénye.

A német tudós hangyakísérletei természetesen minden, sejtekből felépített állati szervezetre, tehát nyilván az emberre is érvényesek. Időérzékünk tehát nem a fejben székel, mint ahogyan eddig feltételezték, hanem a sejt legelemibb életműködésén alapszik.

(M. N.)

Verőfényes Krim?

A köztudatban Krim, mint az *orosz Riviera* szerepel, azonban ezen a télen alaposan rácáfolt a nevére. A higanyoszlop egyik napról a másikra lesűlyedt a mínusz negyven fok alá. A szó szoros értelmében vérfagyasztóan süvített a dermesztő északkeleti szél. Mintha az ágyúdörgéstől remegő föld egészen kizökkent volna tengelyéből és az Északi-Sark éppen Dél-Ukrajna vagy az Azovi tenger fölé tolódott volna át. A verőfényes Krim fogalma a multé lett... A nagy északkeleti utánpótlási vonal a jég és a hó sivár sivatagán húzódik végig, egészen Szebasztopol előteréig. És ezen a jégpáncéllal borított úton éjjel-nappal szakadatlanul zakatolnak a nagy tehergépkocsik, csikorognak a lovasszekerek. Szebasztopol páncélerődjeinek ostroma töméntelen mennyiségű lőszert fogyaszt, de még ha csak erre lenne szükség! Az élelmezés utolsó porcikáján és a lovak takarmányán kívül még a fát és a földbeépített állások bélelésére vagy a hegyibarlangok lakályossátételére szánt szalmát is többnapos járóföldről kell ideszállítani. A pusztában és a hegyvidék kopár lejtőin még tüzelőanyag sincsen. A keleti háború megindulása óta óriási feladatok hárultak az utánptólásra, de ezek a feladatok sohasem voltak olyan embertelenül nehezek, mint itt a Krim-félszigeten. Az embertől és állattól egyaránt kimondhatatlan fáradalmakat követelnek, azonban nincs mentség, meg kell oldani őket. Az utánpótlási oszlopok katonái vastagon bebugyolálva topognak a metsző szélben a többfogatú szekerek mellett — az egyik nap az utánpótlási központtól a frontig, másnap ismét vissza. És így megy ez hétről-hétre... Háború van...

Tragédia a havon

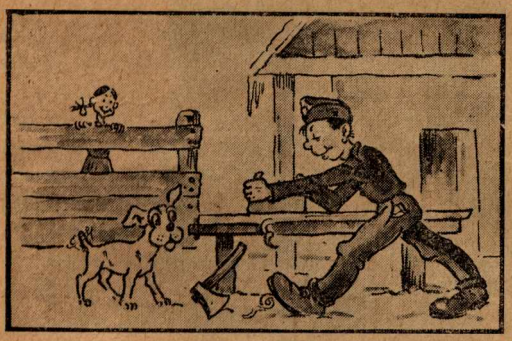

Sízni akar András levente vitézül.
Nekigyürkőzik és a talp máris készül.

Sajnos, a tudományt nem érti még nagyon,
S X betűbe ferdül a sitalp a havon.

Készen van már a talp, nosza csak előre,
Büszkén indul Andris ki a dombtetőre.

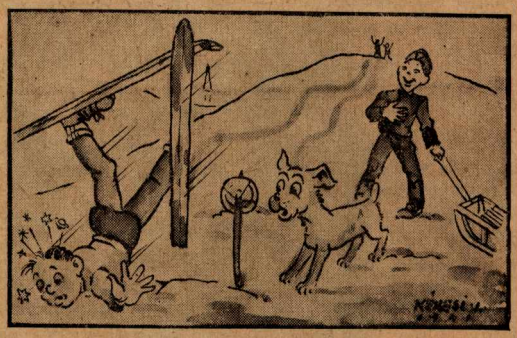

S mivel szegény Andrist a talp dirigálja,
Orrát szomorúan a friss hóba vájja.

Hadijelentések a tanár-diákfrontról

— Valahol Magyarországon. —

Míg a zord idők a harcba kis szünetet hoztak,
Gyakorolni kezd buzgón az ejtőernyős osztag.
Egyszerű a berendezés a gyakorlótéren,
De azért csak fog ez menni, elhihetik, kérem,
Egy szekrény, egy szék és még egy jó esernyő rája
S készen van a felszerelés, meg az ugrópálya.
Dundi Miska megy először — izgatottan lesik —,
Ha baleset történnék is, ő puhára esik.
Különben is az oktatók mellette vigyáznak,
Kézzel-lábbal segítenek, löknek magyaráznak.
Miska szurkol kicsikét, lám legörbül a szája
S égnek mered a szegénynek minden hajaszála.
De hiába, nem adhatja a fejét a gondnak,
Mert mögötte újabb erős osztagok tolongnak.
S ami még veszélyesebb kezd lenni a dologban,
Csengetnek és a parancsnok hátha már berobban.
Megvillan a szemüvegje nagy hirtelenébe
S kényszerleszállás lesz majd a nagy gyakorlat vége.
Kényszerleszállás? Ott könnyen elbukik az ember,
S hiába hull a szeméből a könny, mint a tenger.

Közli: Telek.

Három a kislány...

— Tudjátok — mondja Kati — rettentően izgatott vagyok az iskolai bál miatt. Én már össze is állítottam a meghívandók névsorát. Mit gondoltok, elég lesz, ha 27 fiút hívok meg. Anyukám azt mondotta, hogy sok is, különben is hagyjam ki a Kovács Tibort, mert az nem komoly fiú: nagyon szereti a sportot. Futballistának készül s az nem nyugdíjas állás. Már játszott is többször határbírót az iskolai mérkőzéseken. De én azért meghívtam.

— Jól tetted — feleli Juci —. Én is elküldtem 21 meghívót. Remélem, jól fogunk mulatni, nem hiába gyakoroltuk a különböző táncokat mniden tornaórán. Részint engedéllyel, részint anélkül. Hidd el, kellemesebb dolog is táncolni, mint a bordásfalon csüggni, mint a gyümölcs a fán. Vagy nem így írta Petőfi? Kész van már a ruhád, Marika?

— Még nincs — válaszolja Marika, — de nagyon szép lesz. Tegnap rajzórán már készítettem hozzá két vázlatot. Az egyiket Greta Garbo viselte az egyik filmjében, a másikat Szeleczky Zitán láttam a színházban. A rá következő tízpercben is tárgyaltunk róla Edittel, sőt, mivel a fontos kérdést nem tudtuk nyugvópontra vinni, a német órán is folytattuk az eszmecserét. Mivel a Mignont fordítottuk, ahol a citromok hazájáról van szó, egészen érdekes színösszetételek jutottak eszembe. Hiába, abban a versben van hangulat, a néni nem ok nélkül ajánlotta a figyelmembe a multkor, mikor rosszul feleltem belőle. De ha jól sikerül a ruhám, meg is fogadom a tanácsát és hálából megtanulom könyv nélkül a verset.

— No, ma számtanórán ugyancsak jól mulattam — mondja Kati. — Alig sikerült megúsznom, hogy baj ne legyen belőle. Mikor a néni azzal kezdte a magyarázatot, hogy felvesz egy koordinátát, a szomszédom odasúgta: No, az legalább jól fog állni a néninek! Le kellett hajolnom a padra és a táskámba kacagtam bele. Milyen volt az értesítőd, Juci?

— Én már igazán nem tudom. Volt egy-két jelesem is a melléktárgyakból. Az eleje azonban inkább elégséges volt. De a Pista azt mondta, hogy ilyesmire ő nem néz. Ebből azt következtetem, hogy megbukott latinból, mert várta. De igaza van, ilyen kicsiségekre nem kell sokat adni. A fő, hogy jól sikerüljön a bál és az énektanár úr megvegye a Márikám lemezét!

A hős

Ne mondd: Hős az, ki célhoz jutva — él,
kinek babér van harcos homlokán,
s győztesként lépdel megvitt vár fokán,
amíg alant vértől gőzölg a tér.

Az ily hőshöz — halld — a holt így beszél:
„Győztél, ám utad haldoklók során
vitt, hekatombák bőszült gyásztorán.
Nem hős — szerencsés az, ki célhoz ér!

A hős alant van. Szája vérhabos.
A teste roncs — széthullt, mint harcszekér,
melyen győzött a sors kegyelt fia.

A holt a hős! Ő volt a csillagos
magosba lépcső — másnak. A babér
övé! A hősnek meg kell halnia."

Kutas Kálmán.

DIÁKESETEK

Megfelelt.

A tanár úr sokszor hozza zavarba a fecsegő diákot azzal, hogy nem néz rá, hanem megkérdezi tőle: Van valami fontos kérdésed? A fecsegők ilyenkor felállnak és szégyenkezve hallgatnak. Az egyik órán szintén ugyanaz a helyzet, a tanár úr megint megkérdezi az egyik fecsegőtől: Van valami halaszthatatlan kérdésed? A fiú felál, gondolkozik, majd hirtelen kivágja: Igen. Szeretném tudni a termitbomba összetételét.

Kéry János, Budapest.

A mostani **Bulgária területe** 165.852 négyzetkilométer, lakosainak száma mintegy 9,200.000 lélek. (Az 1914—18. évi világháborút követő neuilly-i békeszerződés Bulgáriának 103.146 négyzetkilométernyi területet hagyott.)

Egy svéd tengerészkapitány **új mentőkészüléket** talált fel. A mentőkészülék tulajdonképpen gumiruha, amely derékig víz fölött tartja az embert, vállán egy csuklyaszerű hullámvédő is van.

Norvégia fővárosában, Oslóban készülnek felállítani **a világ első cipőmúzeumát.** A norvég technikai múzeum fel is ajánlotta a szükséges termeket és bútorokat, s már együtt van a kiállítandó tárgyak egy része. Az új múzeum a lábbeli fejlődéstörténetét fogja bemutatni a legrégibb időktől máig. A gyűjteményben kínai mandarinok papucsától a görög színészek koturnusáig, az odaliszkok hegyesorrú topánkájától a mai divathölgyek hócsizmájáig az emberi cipőviselet minden válfaja, formája és korszaka képviselve lesz.

A német tábori posta naponként 15 millió levelet továbbít. E hatalmas mennyiség továbbítására 7440 vasuti kocsi szükséges, melyek naponta kb 51.000 km utat tesznek meg.

A világ legnagyobb távcsövét, amely a kaliforniai Palomar csillagvizsgálóban van, a csendesóceáni háborúra való tekintettel biztonságba helyezték és a csillagvizsgálót bezárták.

A perugiai múzeum régészei Toscana és Umbria határán **ősi barlanglakást** fedeztek fel. A barlanglakás korát 50.000 évre becsülik. A barlang hajdani lakóinak egész sereg eszközét megtalálták, így többek között tűzkőből készült nyílhegyeket, késeket és mindenféle más szerszámokat.

A Dániában talált **legrégibb emberi koponyáról** a tudósok megállapították, hogy a mintegy kilencezeréves kőkorszakbeli koponya feltűnően kevéssé különbözik a mai ember koponyájától.

Ókori sírcsoportot tártak fel Egyiptomban, Alexandriától nyugatra. Azt hiszik, hogy az egyik sírban Nagy Sándor, a világhódító macedóniai király holtteste pihen.

Újfajta selyemanyagot találtak fel Németországban, mely „perlonselyem" néven kerül forgalomba. Jellemzője a magas olvadási fok, mely 270 foknál van, továbbá a nagyfokú rugalmasság és a tartósság.

A század elején, 1905 táján, angol Kelet-Afrikában 30.000 halottja volt **az álomkórnak.** A német gyarmatok közül a kis Ugandában 20.000, Kamerunban pedig 12.000 ember pusztult el ebben a betegségben.

Halakkal védekeznek **a malária szúnyogok** ellen az istriai félszigeten. Sella professzor ugyanis a félsziget pocsolyáiba Észak-Amerikából hozott halfajtákat helyezett el, s ezzel a mocsárláz kérdését egy csapásra megoldotta.

35 ezer **halt éhen** vagy fagyott meg az elmult évben Sangháj utcáin. Ezek közül a gyermekek száma 26.000. A koldúsok száma egyre jobban szaporodik a városban.

Külföldi rádiótechnikusok érdekes kísérleteik során megoldották **a mozgóképek rögzítését közönséges beszélőgéplemezre.** A mozgóképeket a távolbalátóhoz hasonló készülékkel lüktető villamosárammá alakítják át, mely a hanglemezfelvételnél is használt vésőtűt mozgat. Ez a rezgéseket ugyanúgy vési viaszlemezbe, mintha közönséges hangrezgések lennének. Ezen a módon távolbalátó előadást éppúgy lemezre rögzíthetnek, mint a közönséges rádiónak szánt előadásokat. Automata-gépeket is lehet ennek az elvnek az alapján készíteni. A pénzdarab bedobásakor a lemez forgásba jön és a vetítőablakon megjelenik a mozgókép.

Német tudósok már régebben megoldották **a földalatti rádiózás** kérdését. Újabban az Egyesült Államok bányáiban mindenütt bevezették a rádiót. A munkások egymással és a külvilággal rádió útján érintkeznek. *P. F.*

Márton

Elbeszélés-pályázatunkon díjat nyert.

I.

A tűzpiros, nagy napkorong lassan, méltóságteljesen úszott a vörösrefestett felhők között. Itt nyugaton mindig ilyen lassan haladt, hogy az éj kárpótlásául még utoljára elárassza áldott fényével a földet. S olyan alacsonyan, hogy azt hinné az ember, el is éri, ki is merítheti a felhők tüzes tavából, s eljátszhat vele. A nap azonban, a fenséges nap, nem játékszer. Rózsaszín fénynyel árasztotta el az egész vidéket. Ott csillogott a templom keresztjén, besütött minden kis ház ablakán, ott játszott a hegytetőkön és bevilágított a völgyekbe. Aranyos sugarai körülöleltek minden fenyőt. vígan táncoltak a csacsogó patak ezüst fodrain.

De nem feledkeztek meg azokról a legényekről se, akik egymást karonfogva, vidám nótaszóval igyekeztek a faluba. Hogy ne lettek volna vidámak, amikor a hosszú katonáskodás után először tértek haza? Egész nap szekéren döcögtek a városból, de már a falujuk szélén leugráltak, s gyalog folytatták az utat. Igen, mert az ember ha hosszú távollét után otthonához közeledik, azt hiszi, hogy a saját lába viszi leggyorsabban. És otthon hogy várták őket! Az édesanyjuk, apjuk, az egész család, az egész falu. Mert ők voltak Székelyvarság legderekabb legényei. Köztük Vass Márton, a szép szál majoros-legény, aki csak abban különbözik a többitől, hogy mindegyiknél jobban szerette az italt. No, de katonáéknál csak leszoktatták erről!

Felértek a hegytetőre, a falu központjába. Hangos nótájukra ki-kikandikáltak a kíváncsi szemek, hogy: lám, ki is jött haza?

A korcsma előtt megálltak. A nap épp akkor bújt el a Gyergyói havasok mögé, nem akarta látni, ami ezután történt. Vass Márton megszólalt: — Menjünk bé egy pohárra! — Magában pedig hozzátette: — Egy pohár nem sok! Azután megyek haza. S már indult is be.

A többiek először összenéztek, hogy: hát bémenjünk-e? Azután nagy hanggal mentek utána.

Márton pedig, ha már egyszer bent volt, hát bizony nem igen akart kijönni. A jobbak egy-két pohár után elsiettek. Péter Áron is ment volna már, de látva Márton széles kedvét, csak félve merte megszólítani:

— Gyünnél-é Márton? Egy az utunk.

— Nem megyek én, míg bor van a pincében! — kiáltotta vissza ő, s mindjárt rá is zendített egy pattogós nótára. Már rég elfelejtette, hogy mit ígért az édesanyjának: ha magyar katona lesz, megjavul.

Alig maradtak négyen-öten. A poharuk mindig tele, az asztalon a sok üres üveg, amelyekből a bor mind a fejükbe szállt. A nóta mindig pattogósabb lett, először csak az ujjukkal ütötték a taktust az asztalon, majd az öklükkel és a lábukkal kísérték. Végül Márton felugorva a szoba közepén termett, csizmaszárát verve, nagyokat kurjantva táncolta a ropogós csárdást.

Egyszer csak hirtelen megállt. Látszott az arcán, hogy valami különös jutott az eszébe. Annyira komoly lett, hogy a többiek is elhallgattak a nótával. Némán, merev tekintettel ült le újból a lócára.

— Miért nem daloltok? — rivallt rá kis idő múlva társaira. S hogy ő maga járjon

elől jó példával, lehajtotta poharát, s rázendített. Aztán újból táncolt.

Külsőleg mulatott féktelenül, de belül már nem volt meg az az őszinte jókedv. Valami nyomta a lelkét. Szeretett volna hazamenni. Hiszen otthon várják és otthon olyan jó! De mégis itt tartotta valami. Itt tartotta az a füstös, borszagú, hangos korcsma.

Amikor már a korcsmáros is megúnta duhajkodásukat, kizavarta őket.

Márton akkor már egészen komor volt. Egyedül ment haza, csak gondolatai, a titokzatos, sötét sejtelmek maradtak vele. Nem tudta, hogy miért szállt el ilyen hamar a szilaj jókedv? Miért nem örül, hiszen itthon van?! Itthon! Ebben az áldott, istenadta hazában! Ebben a friss fenyőillatú erdőben!

Eddig nem is tudta, hogy hol jár, csak most vette észre, mennyire betért a sötét erdőbe. Ez a feketeség, ez a sötétség a gondolatait még feketébbé, még sötétebbé tette. És megint felhangzott a nagy kérdés: miért ilyen komor? Mi van a lelkében? Mi vár reá? Mi jön utána mindig, elkeseríteni?

Hátranézett. Egy nagy, száraz fenyőfa görcsös teteje, amelyet megvilágított a felkelő hold, mint valami szörnyű kísértet fenyegetett felé.

Az erős legény csaknem megborzongott. Azután csak sietett, sietett. Minél hamarabb otthon kell lennie, mert valami űzi, kergeti folytonosan. Futni kezdett...

II.

A major kutyái keservesen ordítottak. Márton borzongva hallotta hangjukat már lenn az erdőn, hát még fenn a tetőn, a legelőn. Ezek a kutyák most csodálatosképpen nem törődtek a feléjük igyekvő emberrel, sőt, még mikor megismerték, se mutatták ennek semmi jelét, csak vonítottak tovább, égneknyujtott fejjel. Márton se igen törődött velük — vagy csak nem akart... Nem is nézett körül az itthoni tájon, nem törődött az akolban pihenő juhnyájjal, pedig máskor ezeket nézte meg legelőször. Most csak rohant a ház felé, az ajtóban egy pillanatra megállt, nyugalmat erőszakolt magára, majd belépett.

Adjon Isten békességet! — köszöntötte övéit.

Adjon az Úr! — volt a halk felelet, de ezt már nem is hallotta Márton, lefoglalta, amit látott. Édesapja az ágy előtt állt összekulcsolt kézzel, öccsei térdenállva imádkoztak, az ágyban pedig... az édesanyja feküdt halotthalvány arccal, mozdulatlanul, lecsukott szemmel.

Márton nem tudott szólani, csak állt még mindig az ajtóban, anyjára bámulva. Nem szóltak a többiek se. Márton azután lassan megindult arra felé, megállt kicsit távolabb az ágytól, imára kulcsolta kezét, s nagy búsan lehajtotta a fejét. És többet nem mert felnézni.

Itt van hát az a titokzatos, amitől félt. Ez a legrettenetesebb, ami csak jöhetett! Milyen egészséges és milyen boldog volt még akkor az édesanyja, amikor utoljára látta. Milyen büszke volt a fiára, amikor az azt a szilárd ígéretet tette. Hogy bízott benne! És ő mégis megcsalta... Most pedig mindnyájan tudnak az ő bűnéről, megvetik és gyávának tartják, mert nem tud megválni az italtól. Gyávának egy székely katonát!... Még mélyebbre horgasztotta fejét, nehogy meglássák szégyentől égő arcát.

A beteg asszony lassan, nehezen megmozdult, fáradtan felnyitotta beesett szemét. A kis család lélekzetvisszafojtva figyelte minden mozdulatát. Első pillantása katonafiára esett. Márton bátorságot merítve ebből a tekintetből, bocsánatot kérőn, gyengéden mondta ki a szót: Idesanyám!

Halvány derű jelent meg az anya arcán, szinte megkönnyebbülve mondta: Be jó hogy itthon vagy, fiam!

Ez a néhány szó és az utolsó kis öröm teljesen kimerítették. Újból lehúnyta szemét, szíve utolsót dobbant...

A két kisebb fiú hangos zokogással borult a halottaságyra. Az apa arca eltorzult a fájdalomtól. Márton pedig még szorosabban kulcsolta össze kezét, mintha ezzel akarta volna fenntartani az egyensúlyt, mert minden ereje elszállt, úgy érezte, hogy egyszerre nagyon egyedül lett.

Egyszerre világos lett előtte, hogy az anyja csak reá várt. Nem engedte, hogy elragadja a halál, mielőtt megjavult fiával találkoznék. Nem tudta az az áldott jó asszony, hogy ő korcsmából jött a haldoklóhoz. És ez így volt jó. A lelkiismeretet azonban mégse lehetett megnyugtatni vele.

Mártonnak minden percét elkeserítette

anyjának utolsó, szelíd, mit sem sejtő tekintete. Éjjel-nappal gyötörte az önvád, amely a halál miatti fájdalommal párosult. Istenem, miért nem sietett ő haza, miért vezetett első útja a korcsmába? Hát rajta már semmi sem segít? Soha nem lesz belőle tisztességes ember? Hiszen akkor ő nem érdemli meg az életet se! És az anyja mégis milyen szelíden nézett reá!... Ó! Csak ezt törülhetné ki az emlékezetéből! Mert ő nem ilyet érdemelt! Éppen az anyjától nem, aki ellen a legtöbbet vétett. Kétszeresen vétkezett ellene, mert megszegte neki tett ígéretét és egy hazug tudatban hagyta meghalni. De úgy érezte, hogy még nem késő. A halott édesanyja ott fenn az égben még mindig megbocsájthat.

Eddig, súlyos bűne tudatában nem mert a halotthoz közeledni, de amikor rájött, hogyan teheti jóvá a bűnt, hozzálépett. Titokban meg akarta csókolni anyja hideg, megmerevedett kezét. Lehajolt, de abban a pillanatban belépett az apja és ő hirtelen felállt. És a szelíd tekintet, a halk szavak tovább kísértették.

III.

Hűvös, szeles, őszi napon temették a majorosnét. Még csak szeptember volt, de a hegyek között ez már a tél eleje. Amilyen szomorú volt az idő, olyan szomorú volt a Márton belseje is. Lehajtott fejjel, meggörnyedt háttal, nehéz léptekkel haladt a koporsó után. Látszott rajta, hogy a család tagjai közül ő vesztett legtöbbet a halottban.

Azóta egy nap telt el. Márton nem talált megnyugvást, sőt egyre mélyebben érezte a bűn súlyát. Reggel az istentisztelet után a temetőben járt, onnan vezetett az útja haza a korcsma előt. Bús töprengésében észre se vette volna a korcsmát, ha meg nem szólította volna valaki.

Egy olyan boros legény, mint amilyen ő volt, állt az ajtóban. Sokat mulatott ő ezzel régen, ez dalolt neki legvidámabban akkor este is. Zsebretett kézzel, szemérecsapott kalappal állt ott fehér harisnyájában a legény. Hátrabökött hüvelykujjával a korcsmára mutatott:

— Jössz-e Márton?

Márton pedig, mintha ez a legény lenne az ő minden bajának okozója, vad tekintettel nézett reá, megragadta a vállát, s jó erősen megrázta. Dühösen sziszegte fogai között:

— Nem tudod, hogy tegnap temettem az anyámat?! — azzal a falhoz lökve otthagyta.

Az pedig ámult-bámult. Honnan tudná ő, hogy a faluban tegnap a majorosnét temették. — No, ez erős durva volt! — mormogta magában a lökésre gondolva, azután elsomfordált.

Márton pedig ezután messze elkerülte a korcsmát. Komoly, szinte komor, csak a munkának élő, magábazárkózott ember lett. Nem mókázott a fiatalokkal, testben és lélekben megöregedett. Sűrűn járt a temetőbe. Ilyenkor komoly arccal állt meg egy sír előtt. A faluban azt mondták róla, ha így látták, hogy valami nagy bűnt követhetett el, megátkozta az Isten, a temetőben keresi nyugalmát. De, hogy mi bántotta az ő lelkét, azt csak ő tudta igazán.

Vasárnap, amikor a többi legény csak a templom előtt álldogált, ő bent énekelt buzgó szívvel. És a lelke egyszer mégis megnyugvást talált, mégis eljutott hozzá az Isten és az édesanya bocsánata. Az imádság és az a kicsi hant a temetőben, néhány munkás év után mégis elhozták számára a megkönnyebbülést, a boldogságot.

Ott állt leghátul a templomban, senki se vette észre, csak egy szelíd székelyasszony látta onnan fentről, hogy a kis falu templomában könnyes szemmel imádkozik valaki...

Bakó Berta,
a békéscsabai leánygimn. VII. o. t.

DIÁKESETEK

Ki a bölcs ember?

Pista másodikos diák, vallásórán ő olvassa a Bibliát. Az Efezusi levél ötödik fejezetének 15—16. versét olvassa, mely így szól: Meglássátok annakokáért, hogy mi módon, okkal járjatok, nem mint bolondok, hanem bölcsek. Áron is megvegyétek az alkalmatosságot... Utána Pistának magyaráznia kellene, de nem tudja. A tanár úr segíteni akarva megkérdi: Ki hát a bölcs ember? Pista erre boldogan megmondja: Áron.

Farkas János, Bpest.

Reményik Sándor halálára

Visszamentél ahhoz, aki küldött,
Visszahívott az égi nagy Király,
Az élet-partról messze elrepültél,
Mint fehérszárnyú lebbenő sirály.
Halott költőről szól a fájdalom,
Halott költőhöz száll az én dalom.

Amikor éltél s szenvedtél velünk,
Mert csonka volt az ősi fa ága,
A szenvedésben biztatott hited,
Felénk hajolt a lelked virága.
Mint mélyről jövő, tompa, halk zene,
Szállott felénk a lantod éneke.

Mint égbe rezgő titkos fénysugár,
Dalod csillag volt éjtszakáink egén,
S úgy jártál köztünk éltető szavakkal,
Miként a Mester csendes tengerén.
Megmutatta, milyen remélve jár,
Bár messze túl dühöng és zúg az ár...

Szelíd szavakkal hirdettél erőt,
És simogattál sebzett szíveket,
S amikor újra bíborlott a hajnal,
Számodra jött egy titkos üzenet.
S te, ki átéltél bánatot, borút,
Hajnalsugárból kaptál koszorút.

És úgy haltál meg, ahogy kívántad,
A halál váratlanul átkarolt,
Le kellett tenned örökre lantodat,
Kezed lehullt, szavad elhallgatott.
De csillagként ragyogsz te nekünk fent
S a hangod soká, soká visszacseng.

Hexendorf Alisz.

A hó

Hull a hó lassan, csendesen,
Mint égi áldás száll alá.
„Fehérre mosni a földet”,
Az Isten így parancsolta.

Hull a hó lassan, csendesen,
Fehér lesz síkság, hegyorom...
A föld a tisztaságát elrabolja
S belepi a füst és korom.

Nyilas Kornélia.

Budai utca. Móritz Sándor linóleumja.

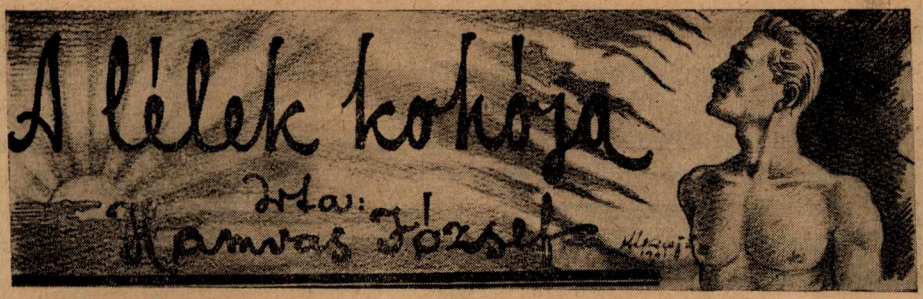

Bobaynét nem ijesztette meg a láz. Meghülés! A gyerek ki van téve ennek. Csak annyit mondott hozzá:

— Persze, elpuhult a városi szobalevegőben, jobban megárt neki a hideg fürdő.

Az orvos hurutot állapított meg, borogatást rendelt.

A beteg elég jól aludt, de láza másnapra emelkedett. Az orvos kétszer is eljött. Orvosságokat írt, Sándor szaladt el értük a patikába és ő vigyázott arra, hogy a beteg pontosan bevegye. Egyébként is el nem mozdult a betegágytól.

Harmadnapon az orvos félrehívta Sándort, most látta, milyen komoly szeretettel ápolta a beteget:

— A többieknek még nem mondom meg, de látom, milyen komoly fiú vagy, hát neked megmondom. Baj van. Imre nagyon beteg. A szíve se működik rendesen. Óránként egypárszor tapintsd meg a pulzusát. Ha azt érzed, hogy nagyon gyenge, vagy épen kihagy, adj be neki digitálist, úgy, ahogy már megmutattam. Este még egyszer eljövök.

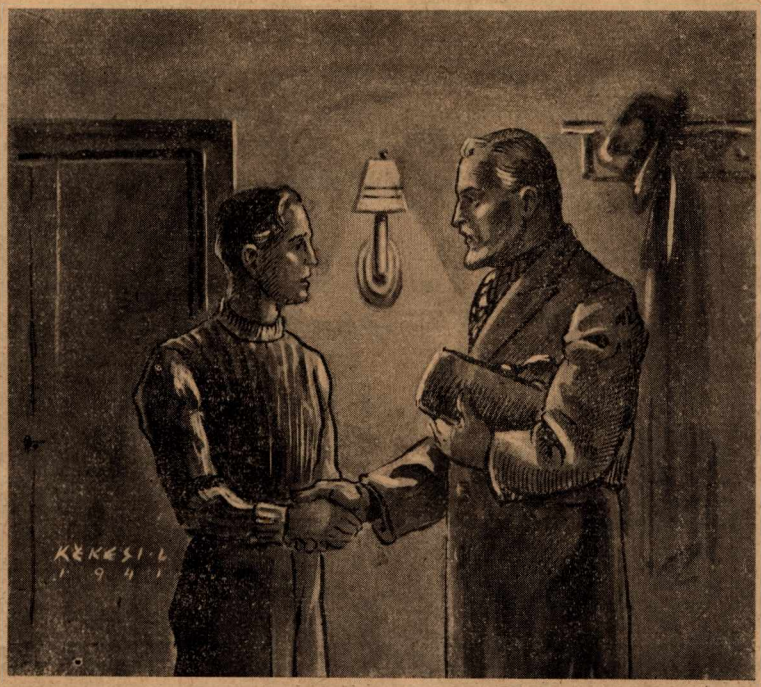

Az orvos félrehívta Sándort.

Sándor elszédült ezektől a szavaktól.

— De orvos úr, kérem, csak nem hal meg?

— Épen úgy meggyógyulhat, mint nem. Édes fiam, én mindent megteszek. De contra vim mortis non est medicamen in hortis.

— Ezt a pogányok mondták, de mi fohászkodhatunk Istenünkhöz.

— Tedd meg, fiam.

Imre elaludt. Sándor kiment a tornácra, hogy egy kis fiss levegőt szívjon. Elgondolkozva járt föl és alá. Egyszerre egy kis leány toppant eléje. A béresgazda kis szőke leánya volt. Csípőre tette a kezét és úgy nézett fel rá haragosan:

— Miért lökted a vízbe Imikénket?

— Én? — hökkent meg Sándor, — hát azt hiszed, meg tudtam volna tenni? Nagyon szeretem Imikét.

— Nem szereted, mert belelökted a vízbe, — nyakaskodott a kis leány.

— Ki mondja?

— Mind, — és félkarjával körülmutatott.

— De ez nem igaz! — hördült fel a fiú. — Mondd meg mindenkinek, ez nem igaz. Az életemet adnám az életéért.

A kis leány megérzett valamit Sándor arcán, amire nem tudott felelni. Sándor tovább ment. Mire megfordult, a kis leány nem volt sehol.

Kétségbeesve ment vissza a beteghez. Kínzó keserűség fogta el. Hogy itt az emberek azt hiszik, ő lökte bele a lékbe Imrét! Ez a gondolat úgy tépte a szívét, mint valami vadállat. Lerogyott a székre az ágy mellé.

A beteg felnyitotta a szemét, forró kezét Sándor felé nyujtotta:

— Milyen jó, — mondta halkan, — mindig itt ülsz mellettem.

Mintha ez a nyilatkozat is szívébe szúrt volna Sándornak. Erőltetve mondta:

— Csak gyógyulj meg hamar, aztán majd, ha nem fekszel, én se ülök. Együtt megyünk ki a hóra.

— Néha úgy érzem, hogy nem gyógyulok meg.

— Ugyan, ilyen erős fiú legyőzi ezt a kis meghülést.

— De nagyon erőtelen vagyok!

— Majd, ha csökken a láz, aztán megint jóravaló ételeket ehetsz, megerősödöl.

Sándor megtapintotta a beteg fiú pulzusát. Nagyon gyenge volt. De nem tudta, adjon-e neki már digitálist, ami utóvégre is erős méreg, vagy egyelőre bort itasson vele. Ez is elő volt írva és ott állt a jó öreg somlai az asztalon. Töltött. A beteg ivott.

— Jól esik, — mondta a beteg. — Maga is igyék, Sándor. Nem árt az egészségesnek sem.

— Nem szoktam.

— Én sem. Koccintsunk egészségemre.

Sándor töltött, koccintottak. Fenékig itták a kis boros poharat.

Imre kijelentette, hogy belekábult, de jól esett és lehúnyta a szemét. Ütőere jelezte, hogy szíve jobban dolgozik.

Sándort is elkábította ez a pohár öreg bor. Szinte gondolkozás nélkül nyult a boros üveg után. Töltött pohárba és megitta.

Valami derűlt nyugalom fogta el. Eszébe jutott, hogy a kis leány mivel vádolta, mosolygott rajta. Régi emlékek jelentek meg előtte. Egymást kergették a felelevenedett képek. Félig volt csak ébren, szemei lecsukódtak.

Nem aludt sokáig, mert édesanyja jött be, hogy megnézze a gyerekeket.

Amikor felébredt, egy kicsit kábult volt a feje, de egyébként kellemes bágyadtság nyomta a puha székhez.

Halkan beszélgettek. Hogy Imre szívére vigyázni kell. Az özvegy fiáért aggódott, hogy nem árt-e meg neki a betegszoba levegője. Hiszen nem is mozdul ki innen.

— Nem is tudnám Imrét hosszabb időre itthagyni.

— De egy hét múlva vissza kell mennünk Sopronba.

— Addigra jó lesz minden.

— Úgy legyen, adja Isten.

Sándor nem mondta meg, hogy az orvos mennyire aggódott.

Estefelé megint eljött az orvos és valamivel jobbnak látta a beteg állapotát.

— Adtál be neki digitálist?

— Nem. Csak bort.

— Jobb is. A bor nem olyan méreg. Hanem, fiú, éjtszakára ne maradj a beteg mellett, mert te is belebetegszel. Mintha sápadtabb volnál.

— Kibírom ezt a pár napot, amíg túlleszünk a válságon.

Hiába volt az ellenvetés. Az orvos megbeszélte a háziakkal az éjjeli ápolást. Úgy volt, hogy Sándornak hét órakor vacsorázni kell, aztán egy órára bejöhet még a beteghez, de nyolckor le kell feküdnie.

Megmondta Imrének, mit parancsoltak rá. A beteg azt kívánta, hogy még egyszer koccintsanak búcsúzóra. De alig egy ujjnyi volt már csak az üveg fenekén. Sándor új üveget hozatott fel a pincéből.

Koccintottak. A beteg újra elaludt. Sándor megint megivott egy pohárral. Töprengve ment át szobájába:

— Nemes ital ez a bor! Talpra állítja az embert. Imrének a testét erősíti. Nekem meg a lelkemet. Lám, azok a kínzó szemrehányások egészen eltűntek. Különben is ostobaság volt. Szörnyű ostobaság! — magában nevetett. Mély álomban aludta át az éjszakát.

Másnap reggel fáradtan nyitotta föl szemét. Mindent másképp látott, mint tegnap este. Az a büszke önérzet nem volt többé.

Elfogta a keserűség. Minden fájt neki, amire gondolt. Elkeseredve hánytorgatta, milyen gonoszsággal károsították meg őket házuk eladásával. Menynyivel szebb volna az életük, ha nem élnének ilyen szűkös vizonyok között.

Aztán Imre esetét szenvedte végig. Hogy a cselédség őt vádolta. Hogy ő lökte vízbe Imrét! Kiugrott az ágyból. Gyorsan öltözködött. Mert most meg az aggodalom fogta el Imréért. Besietett hozzá.

A beteg az éjtszakát elég jól töltötte. Az orvos bizalma a felgyógyuláshoz nőtt.

— Tudod, mi gyógyított meg? — mosolygott Imre. — A bor, amit tegnap megittunk.

Sándor komoran gondolt arra, hogy őt meg milyen beteggé tette. Aznap nem ivott, hiába kínálta Imre. Bár erősen kívánta. De erőt vett magán.

A beteg mindig jobban lett, a láza is múlóban volt. Kilátás volt arra, hogy rendes időben felmehet Sopronba. A házon könnyebb hangulat uralkodott. A somlai is eltűnt a betegszobából. Egészséges gyermeknek nem való.

Elutazás előtt való nap kisétáltak a téli napsütésbe. Gyönyörködtek a fényes téli tájképben. Imre meghatottan beszélt arról, milyen hűségesen kitartott Sándor betegágya mellett.

— Csakhogy rendben vagy, most

már ne beszéljünk erről. Olyan kedves, szép karácsonyt szereztetek szegény édesanyámnak, hogy ezért hálás vagyok nektek.

A búcsúzás meleg volt és meghatott, Bobayné szemébe ugyan belopakodott egypár csillogó könny. Imre se tudott beszélni, de aztán elsiklottak a szánok és az anyának szabad volt elővenni a zsebkendőt, hogy megtörülgesse vele a szemét.

Sopronban folytatódott a régi élet. Azaz mégsem egészen. Sándorban megmaradt annak a megivott bornak a salakja és ismételten megrohanta a kívánság egy pohár bor után.

Küzdött magával, de egyszer elgyengült és vett egy félliteres üveggel Eltette a szekrényébe.

Ez, hogy van itthon bora, egyelőre kielégítette, nem nyúlt hozzá, de aztán nem volt elég ennyi a kielégítésre. Felbontotta az üveget és lefekvés előtt ivott egy pohárral. Úgy érezte, hogy jól esett.

Másnap ebéd után is ivott. Fogyott a bor az üvegből.

Harmadnap, mikor hazajött az iskolából és könyveit letette szobájában, átment az édesanyjához, kit sírva talált. Megkérdezte, miért sír. Az asszony zokogva borult a nyakába.

— Mi történt édesanyám?

Az asszony nem tudott felelni a zokogástól.

— Csak nem történt valami szerencsétlenség?

— De az! De az! — nyögte ki az anyja.

— Az Istenért, micsoda?

— Nem engedlek elpusztulni! Jaj, mi lesz velem?

— Én elpusztulok?

— Miért iszol?

Sándor megdöbbent, nem tudott felelni. Most már kitört a szó anyjából:

— Már tegnap különös borszag volt a szobádban. Ma még erősebben éreztem. Kerestem a bort. Megtaláltam a szekrényedben az üveget. Több, mint a fele hiányzik. Te ittad meg.

— Én, — felelt megrendülve a fiú.

— Nem látod az örvényt, ami elkapott? Hány derék, tehetséges ember pusztult el ebben az örvényben! Te is belepusztulnál, az én szép, okos fiam?

Megint kitört a zokogás.

Sándor megbénulva állt, nem tudott mentegetőzni, nem is érzett semmit, csak nagy tehetetlenséget. Még a fájdalom is, hogy anyját így elkeserítette, csak lassan bontakozott ki benne.

— Édesanyám, nem iszom többet, — mondta ünnepélyes fogadalommal.

(Folytatjuk)

Pontversenyünk állása (bibliai):

Adamkovics János 9, Berkes István 28, Boytha György 35, Csekme Pál 37, Dömötör Tibor 29, Edelényi Endre 14, Fábry György 28, Fábry László 19, Fényi Béla 9, Gazsó Ferenc 10, Gécs Mária 35, Hegedűs László 35, Hidassy Endre 27, Hybl Klára 9, Jankó Miklós 26, Kasper Egon 27, Lefkovics Frigyes 28, Lisznyay Erika 9, Macher Frigyes 28, Markovics Pál 28, Mayerik Károly 18, Móritz Péter 37, Szepes Iván 25, Szokolay Mihály 28, Takács Sándor 25, Tóth István 34, Török Alajos Pál 37, Träger Herbert 27, Urbancsok Sándor 28, Valent Béla 37, Vidolovics Károly 6, Zorkóczy Gábor 8.

Számtani rejtvény.

Macher Frigyes.

(2 pont)

8 nap alatt, Utolsó nap meg-kapaszkodik

Egy hernyó egy 10 méter magas falra akar felmászni. Nappal 3 métert mászik felfelé, éjjel pedig 2 métert csúszik visszafelé.

Hány nap alatt fog felérni?

Névrejtvény

Szikvíngyár

Valent Béla.

(3 pont)

VISZKY IZOR

SÁG

Mi a foglalkozása ennek az úrnak?

Betűrejtvény

Arató

Kéry János.

(2 pont)

T

menyasszony

Pontversenyünk állása:

Abaffy Erzsébet 30, Albrecht Győző 128, Algőver Mihály 128, Antalics Andor 15, Bankó Ágnes 50, Benedikti Dániel 106, Bernhardt Béla 48, Bitskey Tibor 48, Bokor András 30, Borbély Károly 80, Borszék Lajos 79, Császár János 26, Csekme Pál 128, Csermely Egon 128, Deptner Ilike 25, Dévai Miklós 79, Domby Márta 18, Domokos Katalin 79, Dömötör Tibor 46, Dörpi Lajos 73, Edelényi Endre 99, Edvi Ida 13, Egri Erzsébet 30, Farkas János 49, Farkas Tibor 51, Fábri György 73, Fábry László 111, Fejér Árpád 99, Fényi Béle 79, Fodor György 22, Gazsó Ferenc 48, Gedőváry Lilike 107, Glazewski Melitta 128, Gölner Gábor 49, Győrbíró Károly 30, Harbach Gyula 22, Hegedűs László 73, Hegyi István 30, Hegyi Kálmán 128, Herrstein Gyula 128, Hesp Ede 79, Hibbey Csaba 81, Horányi László 79, Horovitz Éva 51, Horváth Éva 71, Illyés Gyula 73, Jagodics István 13, Juhász Ferenc 46, Karkus Erzsébet 12, Kasper Egon 103, Kály Ervin 14, Kelemen Tamás 128, Kemenczei Sándor 79, Kenessey Ákos 102, Kerényi György 46, Kesjár Mária 22, Kéry János 103, Kilczer Gyula 80, Kitka Mihály 48, Kokavecz Endre 106, Konczos György 15, Kovács Béla 55, Kovács Dóra 45, Kókai Aladár 103, Kristóf P. Pál 75, Kucsmann Árpád 128, Kurutz Károly 46, Lautenbach Tibor 103, Lászik Mária 103, Lefkovics Tibor 73, Loós Tibor 103, Lovász János és György 77, Lunczer Ágnes 101, Macher Frigyes 126, Manninger Ernő 79, Martonovics Ferenc 103, Mayerik Károly 101, Mazán János 25, Mazán Kálmán 92, Mikus György 60, Móritz Péter 128, Murányi Károly 66, Nyírő Károly 101, Őri Zsuzsa 113, Patakfalvy János 11, Patócs György 22, Pásztor Emil 80, Perl János 46, Pintér Kató 22, Polner Tibor 25, Porubszky György 75, Rajna István 7, Rakssányi Kálmán 103, Reményi Éva 96, Resch József 13, Ruttkay Dezső 67, Schilli Irén 81, Scholtz Armand 101, Schulz Nóra 73, Szlavkovszky István 111, Szokolay Etelka 77, Szokolay Mihály 128, Szuchovszy Gyula 113, Takács Sándor 48, Tardy Edit 128, Tarnóczi Tivadar és Zoltán 99, Tertinszky Edit 60, Técsői Sándor 128, Träger Herbert 103, Túróczy Erzsébet 80, Unger László 55, Urbancsok Sándor 73, Vajda Barna 81, Valent Béla 128, Vantara János 96, Varga K. György 50, Vidolovics Károly 15, Vidovszky Kálmán 81, Vohmann Ingeborg 107, Weiszer Edit 80, Zelenyánszky András 124, Zilahy Gyula 96, Zimmer Károly 128, Zorkóczy Gábor 104. /5

Az Ifjú Évek januári számának rejtvénymegfejtései:

Keresztrejtvény

NAGYSIMEON
BASA OS BNIA
I ÓZD EEE E
AH DIREKT SS
LAM-RÉPA IZA
IDEG ME SIEL
SNAOK BÁRKI
ZA ZAGROZ SÉ
TGP RÓKA TZN
OCUR LE CTAU
KYTIT - AFARM
ÁLMOSMURAD

Számrejtvény

Ha rövid a kardod, toldd meg egy lépéssel.

Névrejtvény

Magánhivatalnok.

Betűrejtvények

Karaván. Érmelléki.

BUDAPEST, 1942. FEBRUÁR. XX. ÉVFOLYAM 6. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.
Alapította **Algöver Andor.**
Laptulajdonos: az **Országos Evangélikus Tanáregyesület.**
Főszerkesztő: **Dr. Bánkúti Dezső.** Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. Remport Elek.**
Szerkesztő bizottság **Arató István,** Kőszeg. **Dr. Blázy László,** Budapest. **Dr. Czinkótszky Jenő,** Békéscsaba, **Dr. H. Gaudy László,** Budapest, **Dr. Keken András,** Budapest, **Kirner Gusztáv,** Békéscsaba, **Máczay Lajos,** Nyíregyháza, **Dr. Ruhmann Jenő,** Sopron, **Dr. Zelenka Margit,** Budapest, **vitéz Zerinváry János,** Bonyhád.
Szerkesztőség: Budapest, VII., Vilma királynő-út 10.
Kéziratok a felelős szerkesztő lakására, Budapest, VII., Damjanich-u. 28/b, III. 22. küldendők.
A kiadóhivatal vezetője: **Ruzicska László, Budapest, XI., Váli-út 4, II. 2.**
Postatakarékpénztári csekkszámla: **26.111.**
A lap havonként jelenik meg.
Előfizetési ára egy évre 3 pengő; egyes szám ára 40 fillér.

Garab József könyvnyomdája, Cegléd.